

OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRMEDE SINIF ÖĞRETMENİNİN ROLÜ

Eğitim ve öğretim yaşamının temel öğelerini “okul” ve “öğretmen” oluşturur. Öğrencinin dersi sevmesi ve çalışma alışkanlığı kazanmasının yanı sıra, benimseyeceği değer yargıları, tutumları açısından da öğretmenin değeri büyüktür. İnsanın hayatı boyunca süren eğitiminin büyük bir bölümü de sınıfta geçmektedir. Sınıf, eğitim öğretim etkinliklerinin gerçekleştiği bir yaşama alanıdır. Etkili öğretim üzerine yapılan araştırmalar, direkt olarak öğretmenlerin sınıflarını organize etme ve yönetme becerilerine dayanan sınıf şartlarının önemini göstermiştir.

Çağdaş eğitim ve öğretim ilkelerine göre görev yapan bir öğretmen, sadece ders veren, ders anlatan, sınav yapan ve not veren bir kimse değildir. Aynı zamanda bir organizatör, bir yönetici, bir rehber, bir izleyici ve bir değerlendircidir. Öğretmen öğrencilerin davranışları üzerinde çalışır. Eğittiği her öğrencisinin önceden belirlenmiş amaçlara ulaşmasına yardım eder ve onların istenilen davranışlara sahip birer kişi olmasını sağlar. Ancak öğretmen bu yolda ilerlerken bazen öğrencilerin göstermiş oldukları olumsuz davranışlarla mücadele etmek zorunda kalır.

ÖĞRENCİLERDE GÖRÜLEN BAZI OLUMSUZ DAVRANIŞLAR

- Derste söz almadan (izinsiz) konuşmak
- İzinsiz ayağa kalkma
- Derse hazırlıksız gelmek
- Nezaket kurallarına uymamak
- Başarısızlıkları konusunda sürekli mazeret üretmek
- Gürültülü konuşma, ilgisiz konuşma
- Verilen görevi yerine getirmeme
- Kural dışı yeme-içme ve yanlış zamanda hareket etme
- Anlamsız sesler çıkarma
- Sınıfı kirletme
- Arkadaşlarını öğretmene şikayet etme, sorunları hep başkasının çözmesini isteme
- Arkadaşının ceza almasına sevinme
- Birbirlerinin açığını arama
- Fiziksel müdahale, araç-gereçlere zarar verme
- Kavga, küfür
- Birbirlerini dinlememek, konuşanın sözünü kesme
- Dikkat dağıtıcı hareketler
- Sorunları şiddetle çözmeleri
- Öğretmeni oturarak beklememe
- Sağlıklı iletişim kuramama davranışı
- Öğretmene itaatsizlik, aldatma ve saygısızlık
- Öğretmenin isteklerine uymayı reddetme
- Sürekli koşma
- Saygısız davranışlar sergileme

HEP BİRLİKTE DAHA İLERİYE, EN İYİYE...

- Tuvalet ve koridorları oyun alanı olarak kullanma
- Kontrolsüz hareket; birbirlerini ve kendilerini koruyamama
- Öğretmeni koridorda bekleme
- Çöpleri yere atma
- Kantinde sıraya girmeme
- Merdiveni inip çıkarken birbirlerini itme
- Tuvaleti temiz kullanmama
- Tuvaletten çıkınca el yıkamama
- Çılgılık atma, bağırma
- Sınıf kapılarını çok sert kapatma
- Sınıf içinde oyun oynama

OLUMSUZ DAVRANIŞLARIN NEDENLERİ

- İstenmeyen davranışlar, dikkat çekme isteği ve yetersizliği kapatma isteğinden kaynaklanır.
- Ailevi sorunlar
- Çocuklarının eğitimlerine anne ve babaların ilgisiz kalmaları
- Anne ve babaların çocuklarına yönelik olumsuz tutum ve davranışları
- Olumsuz televizyon yayınları ve diğer medyada gösterilen şiddet
- Aşırı kalabalık sınıflar
- Toplumda meydana gelen değişimler,
- Hızlı toplumsal değişim nedeniyle öğrenci davranışlarını yönlendirecek ve denetleyecek bir kurallar sisteminin aynı hızda ortaya konulamaması

- Bilgi patlaması
- Otoriteye duyulan saygının azalması
- Fiziksel koşulların yeterli olmaması
- Öğretmenin tutumu

NELER YAPILABİLİR?

- ✓ Sınıfta olumlu bir hava yaratılmasında, öğretmenin kişiliğinin önemli bir rolü vardır. Öğretmenlerin tutarlı davranışlar sergilemeleri gerekir.
- ✓ Öğretmenlerin öğrenci aileleriyle de işbirliği içerisine girmesi sınıfta oluşabilecek istenmeyen davranışların ortaya çıkmasını engelleyebilir.
- ✓ Öğretmen tarafından sınıf kurallarının başlangıçta açıklanması, öğrencinin kendisinden beklenen davranışların farkında olmasını sağlayabilir.
- ✓ Okulun ve sınıfın fiziki şartlarının öğrencilerin olumlu davranışlar geliştirmesinde etkisi büyüktür. Bu nedenle fiziki koşulların öğrencilerin demokratik davranışlar geliştirmesini sağlayacak şekilde düzenlenmesi faydalı olabilir.
- ✓ Öğretmenlerin daha yapıcı davranış değiştirme stratejilerini kullanmaları, istenmeyen davranışların daha etkili bir şekilde sınıf ortamından çıkartılarak daha demokratik sınıf atmosferlerinin yaratılmasında etkili olabilir.

- ✓ Öğretmenlerin olası problemlerle ilgili nasıl davranacağı hakkında önceden düşünmesi faydalı olabilir.
- ✓ Davranış ilke ve stratejilerinin uygulanması, sınıfta her zaman karşılaşılabilen sorunların üstesinden gelmede yararlanılabilecek belirgin ve pratik stratejiler sunmaktadır.
- ✓ Öğretmenlerin bu stratejilerden bazılarını ya da tümünü zaman zaman kullanıyor olmaları olasıdır. Öğretmenler bu ilke ve stratejileri sistemli ve kararlı olmayan şekilde kullanmaları nedeniyle etkililiklerini azaltabilirler.
- ✓ Davranış değiştirme ilkelerini sistemli şekilde uygulamaya başladıklarında ise, öğretmenler sınıf içinde oluşan öğrenci sorunlarının üstesinden gelebilirler. Ayrıca, olası davranış sorunlarını önleyebilirler.
- ✓ Öğretmenin öğrencilere olan tavırları olumsuz ise bu durum öğrencileri doğrudan etkiler ve onları olumsuz davranışlara yönlendirebilir.
- ✓ Sınıf ortamında istenmeyen davranış ortaya çıktığı zaman öğretmenin hemen fark edip giderme stratejisine karar vermesi gerekir.
- ✓ Strateji seçiminde dikkat edilmesi gereken nokta; stratejinin istenmeyen davranışı derhal durdurması ve olumsuz etkiyi en aza indirecek bir strateji olmasıdır.

HEP BİRLİKTE DAHA İLERİYE, EN İYİYE...

2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Mustafa Karacıgan İlkokulu Rehberlik Servisi

OLUMLU DAVRANIŞ GELİŞTİRME